

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
održivog razvoja i razvoja sjevera

Adresa: Cetinjski put bb
81000 Podgorica, Crna Gora

P R E D L O G

Platforma

**o radnoj posjeti ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjana Čulafića,
povodom potpisivanja međunarodnog sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o
pristupanju finansijskom instrumentu Evropske unije Program za životnu sredinu i
klimatsku akciju – LIFE program 2021-2027,**

14-16. maja 2025,

Brisel, Kraljevina Belgija

I) UVOD

Program LIFE je pokrenut 1992. i jedan je od predvodnika finansiranja EU u oblasti životne sredine i klime. Program LIFE 2021 – 2027 je jedini program EU koji je u potpunosti posvećen ekološkim, klimatskim i energetskim ciljevima. Program sadrži dva glavna polja djelovanja, životnu sredinu i klimatsku akciju i četiri podprograma:

- Priroda i biodiverzitet;
- Cirkularna ekonomija i kvalitet života;
- Mitigacija i adaptacija na klimatske promjene;
- Tranzicija ka čistoj energiji.

Evropska komisija je 18. aprila 2024. objavila poziv za predloge projekata u sklopu LIFE za 2024. kojim je opredijeljen **571 milion eura** za finansiranje akcija u oblasti životne sredine klime. U skladu s Uredbom, Program LIFE može pružiti različite vrste bespovratnih sredstava za sljedeće vrste projekata:

- **Projekti standardnih djelovanja** (Standard Action Projects, SAP), finansira se do 70% sredstava iz LIFE budžeta;
- **Strateški projekti za prirodu** (Strategic Nature Projects, SNAP), finansira se do 60% iz sredstava LIFE programa;
- **Strateški integrirani projekti** (Strategic Integrated Projects, SIP), finansira se do 60% iz sredstava LIFE programa;
- **Projekti tehničke pomoći** (Technical Assistance Projects) finansira se do 60% iz sredstava LIFE programa;
- **Djelovanja koordinacije i potpore** (Coordination and Support Actions, CSA), do 90% iz sredstava LIFE programa.

Finansijske obaveze koje će imati Crna Gora potpisivanjem Sporazuma je plaćanje godišnje kontribucije. Za učešće u LIFE programu neophodna su finansijska sredstva koja će se svake godine planirati u budžetu Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, a čiji iznos se utvrđuje shodno definisanoj formuli, a u najbitnijem dijelu zavisi od budžeta EU za tekuću godinu. Tako je iznos kontribucije za učešće u LIFE programu za 2025. planiran na iznos od 126,356 eura.

Kako je Crna Gora, odnosno Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, iskazalo interesovanje za pristupanje ovom programu putem predstavništva Misije Crne Gore pri EU u Briselu, započeo je proces pregovora tokom 2024. nakon čega je usaglašen tekst Sporazuma, na engleskom i crnogorskom jeziku.

II) CILJEVI I ZNAČAJ POSJETE

Cilj posjete je potpisivanje Sporazuma između Crne Gore i Evropske unije o pristupanju LIFE programu, čime se ostvaruje dugoročni strateški cilj u procesu evropskih integracija u oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promjena. Potpisivanjem ovog sporazuma, Crna Gora stiče pravo učešća u jednom od najvažnijih finansijskih instrumenata Evropske unije namijenjenih zaštiti prirode, unapređenju kvaliteta životne sredine i odgovoru na klimatske izazove.

Značaj ovog koraka ogleda se u otvaranju mogućnosti za sve korisnike u Crnoj Gori – državne institucije, lokalne samouprave, nevladine organizacije i privatni sektor – da ravnopravno sa partnerima iz država članica EU učestvuju u LIFE projektima i koriste finansijska sredstva za realizaciju konkretnih mjera i inicijativa. Pristupanjem LIFE programu, Crna Gora će ojačati

administrativne kapacitete za sprovođenje evropskih standarda, unaprijediti saradnju sa evropskim institucijama i šalje jasnu poruku o svojoj posvećenosti ciljevima održivog razvoja, zaštiti prirode i ubrzanju procesa pristupanja Evropskoj uniji.

Potpisivanje sporazuma će pozitivno uticati na sve korisnike sredstava, jer će se dobijanjem grantova obezbijediti sredstva za realizaciju projekata čime će se unaprijediti oblast životne sredine.

Na marginama potpisivanja Sporazuma planirani su sastanci sa komesarkom za životnu sredinu vode i cirkularnu ekonomiju Džesikom Rosval i direktoricom za Zapadni Balkan u Generalnom direktoratu za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR), Valentinom Superti, kao i sa direktoricom Izvršne agencije za klimu, infrastrukturu i životnu sredinu.

III) PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE

Članovi delegacije, koju će predvoditi ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjan Čulafić, biće:

- dr Zoran Dabetić, državni sekretar Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, član;
- Nenad Vitomirović, državni sekretar Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, član;
- dr Trifun Savić, v.d. generalnog direktora Direktorata za međunarodnu saradnju i EU fondove u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, član;
- Sanela Metjahić, samostalna savjetnica I u Direktoratu za međunarodnu saradnju i EU fondove u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, član;
- Sandra Nikolić, službenica u Birou za odnose sa javnošću u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, član;
- Vuk Raičević, službenik u Birou za odnose sa javnošću u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, član.

IV) OCJENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Troškove učešća delegacije snosi Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.